

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (desátého senátu)

7. prosince 2023 *

„Řízení o předběžné otázce – Zemědělství – Financování z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) – Nařízení (EU) č. 1305/2013 – Podpora pro rozvoj venkova – Článek 29 odst. 3 – Ekologické zemědělství – Finanční podpora ekologické produkce v období přechodu – Pojmy ‚počáteční období‘ a ‚období přechodu‘ – Nařízení (ES) č. 889/2008 – Ekologické včelařství – Minimální doba přechodu – Článek 38 odst. 3 – Nařízení (ES) č. 834/2007 – Článek 17 – Přechod“

Ve věci C-329/22,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Nejvyššího správního soudu (Varchoven administrativen sad, Bulharsko) ze dne 27. dubna 2022, došlým Soudnímu dvoru dne 17. května 2022, v řízení

Zamestnik izpalnitelen direktor na Daržaven fond „Zemedelje“

proti

IW,

SOUDNÍ DVŮR (desátý senát),

ve složení: Z. Csehi (zpravodaj), předseda senátu, M. Ilešič a D. Gratsias, soudci,

generální advokát: A. M. Collins,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

- za Zamestnik izpalnitelen direktor na Daržaven fond „Zemedelje“: I. B. Zareva,
- za IW: D. Ormanov, advokat,
- za Evropskou komisi: G. Koleva a A. Sauka, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: bulharština.

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 29 odst. 3 druhé věty nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 (Úř. věst. 2013, L 347, s. 487), jakož i čl. 36 odst. 1, čl. 37 odst. 1 a článku 38 nařízení Komise (ES) č. 889/2008 ze dne 5. září 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, pokud jde o ekologickou produkci, označování a kontrolu (Úř. věst. 2008, L 250, s. 1).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi náměstkem výkonného ředitele národního zemědělského fondu (Zamestnik izpalnitelen direktor na Daržaven fond „Zemedelje“, Bulharsko) (dále jen „náměstek“) a IW, registrovaným zemědělcem, ve věci zamítnutí finanční podpory na základě opatření 11 „Ekologické zemědělství“ bulharského programu rozvoje venkova na období 2014–2020 (dále jen „dotčené opatření“) z důvodu, že IW jakožto žadatel o tuto podporu nedodržel povinnost nepřekročit minimální doby přechodu na ekologické zemědělství.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení (ES) č. 834/2007

- 3 Bod 25 odůvodnění nařízení Rady (ES) č. 834/2007 ze dne 28. června 2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č. 2092/91 (Úř. věst. 2007, L 189, s. 1) uvádí:

„Považuje se [...] za vhodné omezit užívání loga EU na produkty, které obsahují výhradně nebo téměř výhradně ekologické složky, aby spotřebitelé nebyli uváděni v omyl, pokud jde o ekologický charakter celého produktu. Nemělo by proto být povoleno je užívat při označování produktů z období přechodu [...].“

- 4 Článek 2 nařízení, nadepsaný „Definice“, stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se použijí tyto definice:

- a) „ekologickou produkcí“ se rozumí používání způsobů produkce slučitelných s pravidly stanovenými tímto nařízením ve všech fázích produkce, přípravy a distribuce;

[...]

f) „živočišnou produkcí“ se rozumí produkce domácích nebo domestikovaných suchozemských živočichů (včetně hmyzu);

[...]

h) „přechodem“ se rozumí přechod od konvenčního zemědělství na zemědělství ekologické, a to ve stanovené době, během níž jsou uplatňována ustanovení týkající se ekologické produkce;

[...]“

5 Článek 17 nařízení, nadepsaný „Přechod“, uvádí:

„1. Na hospodářství, které zahájí ekologickou produkci, se vztahují tato pravidla:

a) období přechodu začíná nejdříve v okamžiku, kdy hospodářský subjekt oznámí svoji činnost příslušným orgánům a podřídí svůj podnik kontrolnímu systému podle čl. 28 odst. 1;

b) během období přechodu platí všechna pravidla stanovená tímto nařízením;

c) pro jednotlivé druhy rostlinné nebo živočišné produkce se stanoví konkrétní období přechodu;

[...]

f) zvířata ani produkty živočišného původu získané v období přechodu uvedeném v písmenu c) nesmí být uváděny na trh označené výrazy uvedenými v člancích 23 a 24 a rovněž nesmí být takové výrazy použity při jejich propagaci.

[...]“

Nařízení č. 889/2008

6 Bod 23 odůvodnění nařízení č. 889/2008 zní následovně:

„Přechod na ekologický způsob produkce vyžaduje určitá období na přizpůsobení všech používaných prostředků. V závislosti na předchozí zemědělské produkci by měly být pro různá odvětví produkce stanoveny zvláštní lhůty.“

7 Článek 36 nařízení, nadepsaný „Rostliny a rostlinné produkty“, který je součástí kapitoly 5, nadepsané „Pravidla přechodu na ekologickou produkci“, v hlavě II, v odstavci 1 stanoví:

„V případě rostlin a rostlinných produktů, které jsou pokládány za ekologické, se musejí pravidla produkce podle článků 9, 10, 11 a 12 nařízení [...] č. 834/2007 a kapitoly 1 tohoto nařízení a případně i výjimečná pravidla produkce v kapitole 6 tohoto nařízení uplatňovat na pozemcích během období přechodu v délce minimálně dva roky před výsevem nebo v případě pastvin či víceletých píceň minimálně dva roky před jejich použitím jako krmiva pocházejícího z ekologického zemědělství nebo v případě víceletých plodin jiných než píceň minimálně tři roky před první sklizní ekologických produktů.“

- 8 Článek 37 nařízení, nadepsaný „Zvláštní pravidla přechodu pro pozemky spojené s ekologickou živočišnou produkcí“, v odstavci 1 uvádí:

„Pravidla přechodu na ekologickou produkci podle článku 36 tohoto nařízení se uplatňují na celou produkční jednotku, v níž se produkují krmiva.“

- 9 Článek 38, nadepsaný „Hospodářská zvířata a živočišné produkty“, stanoví:

„1. Pokud jsou v souladu s čl. 14 odst. 1 písm. a) bodem ii) nařízení [...] č. 834/2007 a článkem 9 a/nebo [nebo] článkem 42 tohoto nařízení do zemědělského podniku dovezena zvířata, která nejsou chována ekologicky, a pokud se živočišné produkty mají prodávat jako ekologické produkty, musejí se pravidla produkce podle článků 11 a 14 nařízení [...] č. 834/2007 a hlavy II kapitoly 2 a případně podle článku 42 tohoto nařízení uplatňovat nejméně po dobu:

- a) dvanácti měsíců v případě koňovitých a skotu, včetně druhů buvol domácí a bizon, určených k produkci masa, přičemž v každém případě alespoň po dobu tří čtvrtin jejich života;
- b) šesti měsíců v případě malých přežvýkavců a prasat a zvířat chovaných na mléko;
- c) deseti týdnů v případě drůbeže chované na maso, která přibyla do chovu dříve než ve věku tří dnů;
- d) šesti týdnů v případě drůbeže určené k produkci vajec.

2. Pokud se v zemědělském podniku na počátku období přechodu v souladu s čl. 14 odst. 1 písm. a) bodem iii) nařízení [...] č. 834/2007 nacházejí zvířata mimo ekologický chov, lze jejich produkty považovat za ekologické, provádí-li [se] současný přechod celé produkční jednotky včetně hospodářských zvířat, pastvin a/nebo [nebo] půdy používané pro výživu zvířat. Celkové období přechodu pro již existující zvířata a jejich potomstvo, pastviny a/nebo [nebo] půdu používanou pro výživu zvířat lze zkrátit na 24 měsíců, pokud jsou zvířata krmena hlavně produkty produkční jednotky.

3. Včelařské produkty mohou být prodávány s odkazem na ekologický způsob produkce, pouze pokud pravidla ekologické produkce byla dodržována nejméně po dobu jednoho roku.

4. Období přechodu pro včelíny se neuplatňuje v případě použití čl. 9 odst. 5 tohoto nařízení.

5. V průběhu období přechodu musí být vosk nahrazen voskem pocházejícím z ekologického včelařství.“

Nařízení č. 1305/2013

- 10 Bod 23 odůvodnění nařízení č. 1305/2013 uvádí:

„Platby zemědělcům určené k přechodu na ekologické zemědělství či k jeho zachování by je měly vybízet k účasti v těchto režimech, a reagovat tudíž na rostoucí požadavky společnosti na používání zemědělských postupů, které jsou šetrné k životnímu prostředí, a vysokých norem v oblasti dobrých životních podmínek zvířat. K posílení synergií v oblasti biologické rozmanitosti je třeba podporovat[...] přínosy opatření týkající se ekologického zemědělství[...]. Aby se zabránilo rozsáhlému návratu zemědělců k tradičnímu zemědělskému hospodaření, je třeba podporovat

opatření týkající se jak přechodu na ekologické zemědělství, tak i zachování ekologického zemědělství. Platby by měly přispívat k uhrazení vzniklých dodatečných nákladů a ušlých příjmů v důsledku přijatého závazku a měly by zahrnovat pouze závazky, které jdou nad rámec příslušných závazných norem a požadavků. Členské státy by rovněž měly zajistit, aby v souvislosti s platbami zemědělcům nedocházelo k dvojímu financování podle tohoto nařízení a nařízení [Evropského parlamentu a Rady] (EU) č. 1307/2013 ze dne 17. prosince 2013, [kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009 (Úř. věst. 2013, L 347, s. 608)]. V zájmu zajištění účinného využití prostředků [Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV)] by podpora měla být omezena na aktivní zemědělce ve smyslu článku 9 nařízení [...] č. 1307/2013.“

11 Článek 29 nařízení, nadepsaný „Ekologické zemědělství“, stanoví:

„1. Podpora v rámci tohoto opatření se poskytuje na hektar zemědělské plochy zemědělcům nebo skupinám zemědělců, kteří se dobrovolně zaváží k přechodu na postupy a způsoby ekologického zemědělství či k zachování těchto postupů a způsobů vymezených v nařízení [...] č. 834/2007 a kteří jsou aktivními zemědělci ve smyslu článku 9 nařízení [...] č. 1307/2013[...].

[...]

3. Závazky v rámci tohoto opatření se přijímají na období od pěti do sedmi let. Je-li podpora poskytnuta pro přechod na ekologické zemědělství, mohou členské státy určit kratší počáteční období, které odpovídá období přechodu. Je-li podpora poskytnuta na zachování ekologického zemědělství, mohou členské státy ve svých programech rozvoje venkova povolit prodloužení o jeden rok po uplynutí počátečního období. U nových závazků týkajících se zachování, které přímo navazují na závazky vykonané během počátečního období, mohou členské státy ve svých programech rozvoje venkova určit období kratší.

[...]“

Bulharské právo

12 Článek 11 odst. 5 vyhlášky č. 4, kterou se provádí opatření 11 „Ekologické zemědělství“ programu rozvoje venkova na období 2014–2020 (naredba n° 4 za prilaganě na mjarka 11 „Biologično zemedelje“ ot Programata za razvitije na selskitě rajony za perioda 2014-2020), ze dne 24. února 2015 (dále jen „vyhláška č. 4“) stanoví:

„5) Příjemci podpory obdrží platby uvedené v odstavci 1 za období nepřesahující minimální doby přechodu na ekologickou produkci podle čl. 36 odst. 1, čl. 37 odst. 1 a článku 38 nařízení [č. 889/2008].“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

13 IW podal druhý rok po sobě žádost o finanční podporu, tentokrát na rok 2016, v rámci složky „Ekologické včelařství“ dotčeného opatření. Tato žádost se týkala 150 včelstev v přechodu na ekologické včelařství, přičemž předmětné úly se nacházely ve vesnici Belica (Bulharsko).

- 14 Náměstek zaslal ohledně dotčeného opatření pro rok 2016 oznámení, kterým uvedenou žádost v podstatě zamítl.
- 15 IW napadl toto oznámení u správního soudu ve Slivenu (Administrativen sad Sliven, Bulharsko), který uvedené oznámení zrušil a vrátil spis náměstkovi k novému rozhodnutí o žádosti IW o finanční podporu.
- 16 Po novém posouzení žádosti zaslal náměstek druhé oznámení ohledně dotčeného opatření pro rok 2016, kterým znovu odmítl požadovanou podporu poskytnout (dále jen „druhé oznámení“). Ve druhém oznámení bylo uvedeno, že v případě včelstev vykázaných v žádosti o podporu na rok 2016 na základě dotčeného opatření je třeba tento rok považovat za druhý rok od posledního závazku IW v rámci složky „Ekologické včelařství“ a že povinnost nepřekročit minimální dobu přechodu v podstatě stanovená v čl. 11 odst. 5 vyhlášky č. 4 nebyla dodržena.
- 17 IW podal proti druhému oznámení žalobu ke správnímu soudu v Slivenu (Administrativen sad Sliven), který věc postoupil správnímu soudu v Haskově (Administrativen sad Haskovo, Bulharsko).
- 18 Tento soud toto druhé oznámení zrušil a vrátil věc náměstkovi k novému rozhodnutí.
- 19 Náměstek podal proti rozsudku správního soudu v Haskově (Administrativen sad Haskovo) kasační opravný prostředek k Nejvyššímu správnímu soudu (Varchoven administrativen sad, Bulharsko), který je předkládajícím soudem.
- 20 Ten má pochybnosti o výkladu čl. 29 odst. 3 druhé věty nařízení č. 1305/2013, jakož i čl. 36 odst. 1, čl. 37 odst. 1 a článku 38 nařízení č. 889/2008, který považuje za nezbytný pro rozhodnutí věci, která mu byla předložena.
- 21 Za těchto podmínek se Nejvyšší správní soud (Varchoven administrativen sad) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
 - „1) Musí být čl. 29 odst. 3 druhá věta nařízení [...] č. 1305/2013 [...] vykládán v tom smyslu, že připouští takové vnitrostátní ustanovení, jako je čl. 11 odst. 5 (dříve odst. 4) [vyhlášky č. 4], které možnost finanční podpory ekologické produkce během přechodu omezuje na období nepřekračující minimální doby přechodu stanovené v čl. 36 odst. 1, čl. 37 odst. 1 a článku 38 nařízení [...] č. 889/2008] [...]?
 - 2) V případě kladné odpovědi na první otázku, musí být čl. 29 odst. 3 druhá věta nařízení č. 1305/2013 vykládán v tom smyslu, že jsou členské státy oprávněny normativně stanovit nejdelší možnou dobu poskytování podpory pro přechod na ekologické zemědělství pouze a výlučně podle druhu produkce a nikoliv v závislosti na konkrétních okolnostech každého jednotlivého případu?
 - 3) Jak musí být vykládána formulace ‚členské státy [mohou] určit kratší počáteční období, které odpovídá období přechodu‘ (čl. 29 odst. 3 [druhá] věta nařízení č. 1305/2013)? Jsou v ní výrazy ‚počáteční období‘ a ‚období přechodu‘ používány jako synonyma, nebo mají rozdílný význam?

- 4) Musí být formulace „členské státy [mohou] určit kratší počáteční období, které odpovídá období přechodu“ v čl. 29 odst. 3 nařízení č. 1305/2013 vykládána v tom smyslu, že celé opatření „Ekologické zemědělství“ může být u činností „přechodu“ na ekologické zemědělství předmětem žádosti a financování po dobu kratší, než je ta, která je uvedena v čl. 29 odst. 3 první větě nařízení, nebo v tom smyslu, že v rámci tohoto celkového závazku k „Ekologickému zemědělství“ existuje počáteční období pro činnosti během přechodu na ekologické zemědělství?“

K předběžným otázkám

- 22 Předkládající soud svými předběžnými otázkami žádá o výklad několika ustanovení unijního práva, zejména čl. 29 odst. 3 nařízení č. 1305/2013, jakož i čl. 36 odst. 1, čl. 37 odst. 1 a článku 38 nařízení č. 889/2008.
- 23 Úvodem je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury se na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí na vlastní odpovědnost a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, vztahuje domněnka relevance (rozsudek ze dne 26. března 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 43 a citovaná judikatura).
- 24 Z ustálené judikatury však rovněž vyplývá, že postup zavedený článkem 267 SFEU je nástrojem spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy, díky němuž Soudní dvůr poskytuje vnitrostátním soudům výklad unijního práva, jenž je pro ně nezbytný k vyřešení sporů, které mají tyto soudy rozhodnout. Důvodem existence žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce není vydávání konzultativních stanovisek k obecným nebo hypotetickým otázkám, ale potřeba skutečného vyřešení sporu (rozsudek ze dne 26. března 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 44 a citovaná judikatura).
- 25 Jak vyplývá ze samotného znění článku 267 SFEU, požadované rozhodnutí o předběžné otázce musí být „nezbytné“ k tomu, aby předkládající soud mohl „vynést rozsudek“ ve věci, která mu byla předložena (rozsudek ze dne 26. března 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 45 a citovaná judikatura).
- 26 Je přitom zjevné, že čl. 36 odst. 1 a čl. 37 odst. 1 nařízení č. 889/2008, které jsou uvedeny v první předběžné otázce, se týkají pravidel přechodu, která se vztahují zaprvé k rostlinám a rostlinným produktům, a zadruhé k pozemkům spojeným s ekologickou živočišnou produkcí. Tato ustanovení se tak nejeví být přímo relevantní pro řešení sporu v původním řízení, který se týká žádosti o finanční podporu na přechod úlů na ekologické včelařství.
- 27 První předběžná otázka proto musí být prohlášena za nepřípustnou v rozsahu, v němž se týká čl. 36 odst. 1 a čl. 37 odst. 1 nařízení č. 889/2008.
- 28 Článek 38 nařízení se ale pro řešení sporu v původním řízení jeví přímo relevantním, jelikož jeho odstavec 3 stanoví minimální dobu přechodu pro včelařské produkty.
- 29 V důsledku toho je třeba mít za to, že podstatou otázek předkládajícího soudu, kterými je třeba se zabývat společně, je to, zda čl. 29 odst. 3 druhá věta nařízení č. 1305/2013 musí být vykládán v tom smyslu, že zaprvé nebrání vnitrostátnímu ustanovení, které omezuje možnost získat finanční podporu na přechod úlů na ekologické včelařství na minimální dobu přechodu uvedenou v čl. 38

odst. 3 nařízení č. 889/2008, zadruhé mohou členské státy stanovit maximální dobu pro poskytování podpory přechodu na ekologické zemědělství pouze a výlučně v závislosti na druhu produkce, a nikoli v závislosti na konkrétních okolnostech každého jednotlivého případu, a zatřetí mohou členské státy rozhodnout, že přechod na ekologické zemědělství může vést k podpoře po dobu kratší než je pět až sedm let stanovených v čl. 29 odst. 3 první větě nařízení č. 1305/2013.

- 30 Podle ustálené judikatury je pro výklad ustanovení unijního práva třeba vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jíž je součástí (rozsudek ze dne 22. ledna 2020, *Ursa Major Services*, C-814/18, EU:C:2020:27, bod 49 a citovaná judikatura).
- 31 Pokud jde o znění čl. 29 odst. 3 druhé věty nařízení č. 1305/2013, je třeba připomenout, že podle tohoto ustanovení platí, že „je-li podpora poskytnuta pro přechod na ekologické zemědělství, mohou členské státy určit kratší počáteční období, které odpovídá období přechodu“.
- 32 Nejprve je třeba podotknout, že pojem „přechod“ je definován v čl. 2 písm. h) nařízení č. 834/2007 jako přechod od konvenčního zemědělství na zemědělství ekologické, a to ve stanovené době, během níž jsou uplatňována ustanovení týkající se ekologické produkce.
- 33 Článek 17 nařízení č. 834/2007, nadepsaný „Přechod“, stanoví pravidla pro hospodářství, která zahájí ekologickou produkci, přičemž v odst. 1 písm. a) upřesňuje, že „období přechodu“ začíná nejdříve v okamžiku, kdy hospodářský subjekt oznámí svoji činnost příslušným orgánům a podřídí svůj podnik kontrolnímu systému podle čl. 28 odst. 1, a dále v odst. 1 písm. b) to, že během období přechodu platí všechna pravidla stanovená tímž nařízením.
- 34 Podle čl. 17 odst. 1 písm. c) uvedeného nařízení se pro jednotlivé druhy rostlinné nebo živočišné produkce stanoví konkrétní období přechodu.
- 35 Z článku 17 odst. 1 písm. f) uvedeného nařízení ve spojení s jeho články 23 a 24 vyplývá, že během období přechodu se sice uplatňují ustanovení týkající se ekologické produkce, avšak zemědělci nejsou oprávněni uvádět na trh zvířata nebo produkty živočišného původu získané v tomto období označované či propagované výrazy odkazujícími na ekologickou produkci.
- 36 Nařízení č. 889/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 834/2007, zase v kapitole 5, nadepsané „Pravidla přechodu na ekologickou produkci“, která je součástí hlavy II, stanovuje konkrétní období přechodu pro jednotlivé druhy rostlinné nebo živočišné produkce.
- 37 Článek 38 odst. 3 nařízení č. 889/2008, který je součástí uvedené kapitoly 5, stanoví, že „včelařské produkty mohou být prodávány s odkazem na ekologický způsob produkce, pouze pokud pravidla ekologické produkce byla dodržována nejméně po dobu jednoho roku“.
- 38 Ze znění tohoto ustanovení jasně vyplývá, že harmonizované období přechodu, které je v něm stanoveno, představuje minimální dobu, před jejímž uplynutím nemohou být včelařské produkty prodávány s odkazem na ekologický způsob produkce. Zvláštní případ, kdy se tato povinnost dodržet minimální dobu přechodu může neuplatnit, je stanoven v čl. 38 odst. 4 nařízení.
- 39 A dále, co se týče výrazu „počáteční období“ uvedeného v čl. 29 odst. 3 druhé větě nařízení č. 1305/2013, je třeba zdůraznit, že i když je v nařízení použit opakovaně, není v něm definován. A není definován ani v nařízení č. 834/2007 nebo 889/2008. Je proto třeba jej vykládat při zohlednění jeho obvyklého smyslu, jakož i kontextu, ve kterém je obvykle používán (obdobně viz

rozsudky ze dne 16. července 2009, Horvath, C-428/07, EU:C:2009:458, bod 34, jakož i ze dne 27. února 2014, van der Ham a van der Ham-Reijersen van Buuren, C-396/12, EU:C:2014:98, bod 32).

- 40 V tomto ohledu výraz „počáteční období“ obvykle označuje zahajovací období. Článek 29 odst. 3 první věta nařízení č. 1305/2013 přitom stanoví, že „závazky v rámci tohoto opatření se přijímají na období od pěti do sedmi let“. Druhá věta uvedeného odstavce však stanoví, že pro podpory poskytnuté pro přechod na ekologické zemědělství „mohou“ členské státy určit „kratší počáteční období, které odpovídá období přechodu“.
- 41 Je tedy třeba mít za to, že s ohledem na kontext čl. 29 odst. 3 druhé věty nařízení č. 1305/2013 se pojem „počáteční období“ vztahuje k období, pro něž zemědělci přijímají závazky podle tohoto ustanovení a které může být kratší než pět až sedm let uvedených v první větě téhož odstavce.
- 42 Těmito závazky jsou podle čl. 29 odst. 1 nařízení č. 1305/2013 dobrovolné závazky, které zemědělci nebo skupiny zemědělců přijali za účelem získání podpory v rámci opatření „Ekologické zemědělství“. Jedná se o závazky zachovat nebo zavést postupy a způsoby ekologického zemědělství, tak jak jsou definovány v nařízení č. 834/2007.
- 43 Z toho plyne, že pojmy „počáteční období“ a „období přechodu“ obsažené v čl. 29 odst. 3 druhé větě nařízení č. 1305/2013 nemají tentýž význam, jelikož „počáteční období“ označuje první přijetí závazků příjemcem podpory poskytnuté na základě tohoto ustanovení, zatímco druhý pojem je definován v článku 17 nařízení č. 834/2007.
- 44 Je třeba rovněž připomenout, že členské státy provádějí nařízení č. 1305/2013 prostřednictvím svých programů podpory rozvoje venkova a nařízení jim ponechává možnost přijmout soubor opatření ke splnění priorit Evropské unie v oblasti tohoto rozvoje. Každý členský stát by tak měl vypracovat národní program rozvoje venkova pro celé své území, nebo soubor regionálních programů, nebo současně národní program i soubor regionálních programů, přičemž tyto programy naplňují strategii, která umožní reagovat na uvedené unijní priority. Z toho vyplývá, že nařízení č. 1305/2013 ponechává členským státům prostor pro uvážení, pokud jde o způsoby realizace podpor, které upravuje. Tento prostor se může týkat úpravy vnitrostátních programů rozvoje venkova, jakož i provádění požadavků nařízení (viz rozsudek ze dne 1. prosince 2022, DELID, C-409/21, EU:C:2022:946, body 25 až 27 a 29, jakož i citovaná judikatura).
- 45 V důsledku toho je třeba mít za to, že s ohledem na znění a kontext čl. 29 odst. 3 druhé věty nařízení č. 1305/2013 platí, že závazky týkající se dobrovolného zachování nebo zavedení postupů a způsobů ekologického zemědělství jsou sice přijímány na dobu pěti až sedmi let, členské státy však pro podpory poskytnuté pro přechod na ekologické zemědělství mohou stanovit počáteční období, pro něž je závazek přijat, které je kratší, za podmínky, že jeho délka bude odpovídat věcně relevantnímu období přechodu, tak jak je harmonizováno nařízením č. 889/2008. V projednávaném případě se podle čl. 38 odst. 3 uvedeného nařízení jedná o minimální dobu přechodu na ekologické včelařství v délce jednoho roku.
- 46 Z výše uvedeného plyne, že členské státy mohou stanovit, že použitelná minimální doba přechodu, tak jak je stanovena a harmonizována nařízením č. 889/2008, se na jejich území shoduje s maximální dobou pro poskytování finanční podpory na přechod na ekologické zemědělství.

- 47 Pokud jde o to, zda lze v podstatě délku období přechodu určit pouze v závislosti na druhu produkce, a nikoli v závislosti na konkrétním případě, stačí připomenout, že členský stát musí dodržovat čl. 17 odst. 1 písm. c) nařízení č. 834/2007, podle kterého jsou stanovena konkrétní období přechodu pro jednotlivé druhy rostlinné nebo živočišné produkce, jakož i nařízení č. 889/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 834/2007 a které v hlavě II kapitole 5 stanovuje konkrétní období přechodu pro jednotlivé druhy rostlinné nebo živočišné produkce. Z článku 38 odst. 3 nařízení č. 889/2008 vyplývá, že existuje konkrétní období přechodu pro včelařské produkty.
- 48 Je třeba připomenout, že uvedená nařízení jsou závazná v celém rozsahu a přímo použitelná ve všech členských státech. Členský stát tedy nemůže stanovit období přechodu odlišná od harmonizovaných období přechodu, jak jsou stanovena v nařízení č. 889/2008.
- 49 Výše uvedené úvahy jsou podepřeny cíli právní úpravy, jejíž součástí je čl. 29 odst. 3 druhá věta nařízení č. 1305/2013.
- 50 Aby se totiž podle bodu 23 odůvodnění uvedeného nařízení zabránilo rozsáhlému návratu zemědělců k tradičnímu zemědělskému hospodaření, je třeba podporovat opatření týkající se přechodu na ekologické zemědělství i zachování tohoto druhu zemědělství. Mimo to by platby měly přispívat k uhrazení vzniklých dodatečných nákladů a ušlých příjmů v důsledku přijatého závazku a měly by zahrnovat pouze závazky, které jdou nad rámec příslušných závazných norem a požadavků. A konečně, členské státy by rovněž měly zajistit, aby v souvislosti s platbami zemědělcům nedocházelo k dvojímu financování, tedy současně podle nařízení č. 1305/2013 a podle nařízení č. 1307/2013.
- 51 S ohledem na veškeré výše uvedené úvahy je třeba na položené otázky odpovědět tak, že čl. 29 odst. 3 druhá věta nařízení č. 1305/2013 musí být vykládán v tom smyslu, že:
- nebrání vnitrostátnímu ustanovení, které omezuje možnost získat finanční podporu na přechod na ekologické včelařství na minimální dobu přechodu uvedenou v čl. 38 odst. 3 nařízení č. 889/2008,
 - tímto způsobem mohou členské státy stanovit maximální dobu pro poskytování podpory na přechod na ekologické zemědělství, kdy její délka odpovídá konkrétnímu období přechodu, které je v souladu s čl. 17 odst. 1 písm. c) nařízení č. 834/2007 stanoveno unijními právními předpisy pouze v závislosti na druhu rostlinné nebo živočišné produkce,
 - členské státy tak mohou rozhodnout, že přechod na ekologické zemědělství může vést k podpoře po dobu kratší než je pět až sedm let stanovených v čl. 29 odst. 3 první větě nařízení č. 1305/2013.

K nákladům řízení

- 52 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (desátý senát) rozhodl takto:

Článek 29 odst. 3 druhá věta nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005

musí být vykládán v tom smyslu, že

- **nebrání vnitrostátnímu ustanovení, které omezuje možnost získat finanční podporu na přechod na ekologické včelařství na minimální dobu přechodu uvedenou v čl. 38 odst. 3 nařízení č. 889/2008 Komise (ES) č. 889/2008 ze dne 5. září 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, pokud jde o ekologickou produkci, označování a kontrolu,**
- **tímto způsobem mohou členské státy stanovit maximální dobu pro poskytování podpory na přechod na ekologické zemědělství, kdy její délka odpovídá konkrétnímu období přechodu, které je v souladu s čl. 17 odst. 1 písm. c) nařízení Rady (ES) č. 834/2007 ze dne 28. června 2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č. 2092/91 stanoveno unijními právními předpisy pouze v závislosti na druhu rostlinné nebo živočišné produkce,**
- **členské státy tak mohou rozhodnout, že přechod na ekologické zemědělství může vést k podpoře po dobu kratší než je pět až sedm let stanovených v čl. 29 odst. 3 první větě nařízení č. 1305/2013.**

Podpisy